21 VRAGEN OVER UW NALATENSCHAP EN HET MAKEN VAN EEN TESTAMENT

en evenveel glasheldere antwoorden

Een korte introductie

Wanneer u overlijdt, bepaalt de wet wie uw erfgenamen zijn. Maar u hebt ook een zekere vrijheid om de verdeling van uw nalatenschap zelf in te vullen. Dat kan in een huwelijkscontract, door een schenking of met een testament. Vooral over dat laatste — uw nalatenschap verdelen met een testament — gaat deze gids.

Een testament opmaken is de beste manier om uw nalatenschap te regelen zoals u dat wenst. Er komt wel wat bij kijken. Deze gids geeft u in een heldere, verstaanbare taal een korte introductie in de basisprincipes van het Belgisch erfrecht en het schenken met een testament. Wanneer u dan naar de notaris stapt of met een andere deskundige over uw nalatenschap spreekt, hebt u op de meestgestelde vragen al een antwoord gekregen en is de materie niet meer nieuw voor u.

De gids bestaat uit twee delen. Het eerste vertelt u over het Belgisch erfrecht. In het tweede deel leest u meer over het nalaten met een testament. Wie erft volgens de wet van u? Over welk gedeelte van uw vermogen mag u zelf beschikken? Hoe wordt de waarde van uw nalatenschap berekend? Wat kunt u in een testament nalaten en wat niet? Waarop moet u letten wanneer u uw testament opmaakt? Hoe kunt u er zeker van zijn dat uw testament gevonden wordt? Op die en meer vragen krijgt u een antwoord in deze gids.

Neem voor meer informatie en voor het bespreken en opmaken van uw testament zeker contact op met uw notaris of een andere expert in erfrecht, testamenten en legaten.

Inhoud

1. Wat zegt de wet over mijn nalatenschap? 6
2. Over welk deel mag ik zelf beslissen? 6
3. Wie zijn mijn wettelijke erfgenamen? 7
4. Wie erft van mij en wie niet? 7
5. Wat kost erven? 13
6. Hoe wordt de waarde van mijn nalatenschap bepaald? 16
7. Hoe gebeurt de aangifte van nalatenschap? 17
8. Wat is een testament? 18
9. Wat is een legaat? 18
10. Wat kan ik schenken als legaat? 19
11. Wie maakt mijn testament op? 19
12. Welke soorten testament zijn er? 20
13. Waarom zou ik een testament maken? 20
14. Kan ik vrij kiezen wie ik in mijn testament zet? 22
15. Waarop moet ik letten bij het maken van mijn testament? 23
16. Wat zet ik beter niet in mijn testament? 24
17. Kan ik mijn testament nog veranderen? 24
18. Wat kost een testament? 25
19. Hoe weet men of ik een testament heb? 25
20. Bij wie kan ik terecht voor advies en bijstand? 27
21. Waarom Kom op tegen Kanker opnemen in mijn testament? 28

1 | Wat zegt de wet over mijn nalatenschap?

Hebt u geen testament gemaakt, dan gelden de regels van de wettelijke erfopvolging wanneer u overlijdt. Die regels bepalen wie uw wettelijke erfgenamen zijn, in welke volgorde zij erven en hoe uw nalatenschap onder hen verdeeld wordt.

Hebt u wel een testament gemaakt, dan zijn er ook regels en wetten waar u niet omheen kunt, maar u hebt wel meer vrijheid: u kunt dan zelf kiezen hoe een deel van uw vermogen na uw overlijden verdeeld moet worden.

2 | Over welk deel mag ik zelf beslissen?

Maakt u een testament om af te wijken van de wettelijke regeling, dan valt uw totale vermogen volgens het erfrecht uiteen in twee helften: de reserve en het beschikbaar deel. Over het eerste mag u niet zelf beslissen, over het tweede wel.

De reserve is het wettelijk beschermde minimumerfdeel voorbehouden aan de reservataire erfgenamen: de langstlevende echtgenoot en de kinderen (of de kleinkinderen als het kind overleden is of de nalatenschap verworpen heeft). U kunt in uw testament zetten wat u wilt, maar de reservataire erfgenamen hebben altijd recht op de reserve, die de helft van uw totale vermogen bedraagt. De andere helft is het beschikbaar deel.

Het beschikbaar deel is het gedeelte van uw vermogen waarover u vrij kunt beschikken. U kunt het nalaten aan wie u wilt. Familieleden, vrienden, buren, organisaties: u kiest dat zelf. Maar u moet het wel uitdrukkelijk en duidelijk in een testament zetten. Anders gaat uw hele nalatenschap naar uw wettelijke erfgenamen.

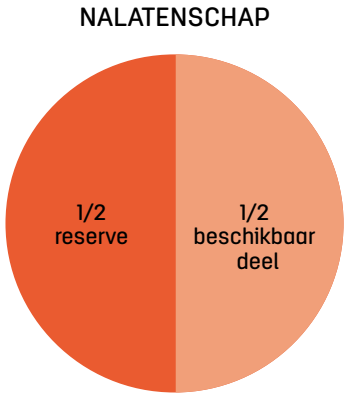

3 | Wie zijn mijn wettelijke erfgenamen?

Wanneer iemand overlijdt, bepaalt de wet wie de erfgenamen zijn. Wettelijke erfgenamen zijn de afstammelingen van de overledene, zoals de kinderen en kleinkinderen, en de bloedverwanten in opgaande lijn, zoals de ouders. De langstlevende echtgenoot behoort ook tot de wettelijke erfgenamen, net als de wettelijk samenwonende partner.

4 | Wie erft van mij en wie niet?

Niet alle wettelijke erfgenamen erven. Wie erft en wie niet, hangt af van de orde en de graad van verwantschap met de overledene. Zijn er geen wettelijke erfgenamen en geen testament, dan gaat de volledige nalatenschap naar de staat.

Orde

De erfgenamen worden onderverdeeld in orden. De onderverdeling gebeurt volgens de bloedverwantschap die de erfgenamen met de erflater hebben. Er zijn vier orden. De rangschikking van de eerste tot de laatste orde wordt gebruikt om te bepalen wie het eerst in aanmerking komt om te erven.

Een hogere orde sluit altijd een lagere orde uit. Hebt u erfgenamen in de eerste orde, zoals kinderen of kleinkinderen, dan erft niemand uit de tweede, derde en vierde orde. Hebt u geen afstammelingen, maar bijvoorbeeld wel een broer, dan erft niemand uit orden drie en vier, want uw broer behoort tot de tweede orde.

Erfgenamen van de eerste orde

De afstammelingen van de overledene staan helemaal vooraan in de rij om te erven. Het gaat om de kinderen, kleinkinderen, achterkleinkinderen enzovoort. Het erfrecht maakt geen onderscheid meer tussen kinderen die geboren zijn binnen het huwelijk en kinderen geboren buiten het huwelijk. Adoptiekinderen zijn gelijkgesteld met kinderen die bloedverwant zijn.

Erfgenamen van de tweede orde

Als de overledene geen afstammelingen nalaat en de eerste orde dus 'leeg' is, erven de ouders van de overledene, samen met de broers en zussen van de overledene en hun afstammelingen.

Erfgenamen van de derde orde

Als de overledene geen afstammelingen, geen broers, geen zussen en geen afstammelingen van broers of zussen nalaat, komen alle bloedverwanten in opgaande lijn in aanmerking om te erven. Het gaat om de ouders, grootouders, overgrootouders enzovoort.

Erfgenamen van de vierde orde

Als de overledene geen erfgenamen van de eerste, tweede of derde orde nalaat, erven ooms, tantes, neven en nichten, grootooms en groottantes.

De langstlevende echtgenoot is een wettelijke erfgenaam, net als de wettelijk samenwonende partner. Zij behoren niet tot een orde, maar erven wel. Méér nog: ze genieten een speciale bescherming, waardoor ze samen met de kinderen als eerste in aanmerking komen om te erven. U leest daar verder meer over.

Graad

De orde bepaalt welke groep van bloedverwanten recht heeft op uw nalatenschap, maar niet iedereen in die groep zal ook iets van uw nalatenschap krijgen. Alleen de mensen die het dichtst bij u staan, zullen van u kunnen erven.

Hoe dicht iemand bij de erflater staat, wordt bepaald door de graad van verwantschap. De regel is eenvoudig: een erfgenaam die dichter bij de overledene staat, komt eerder in aanmerking om te erven dan een erfgenaam die verder van de overledene staat. Een graad die dichterbij staat, sluit alle graden die volgen en dus verderaf staan uit.

Kinderen en kleinkinderen zijn erfgenamen van de eerste orde, maar kinderen behoren tot de eerste graad en kleinkinderen tot de tweede graad. Daardoor hebben de kinderen bij de erfenis voorrang op de kleinkinderen.

De graad komt overeen met het aantal generaties tussen de overledene en de mogelijke erfgenaam. Om dat aantal vast te stellen wordt rekening gehouden met de lijn. Er is verwantschap in rechte lijn en verwantschap in de zijlijn.

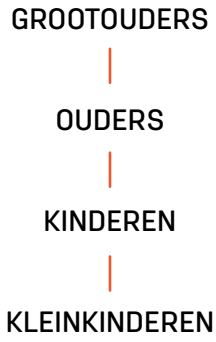

In rechte lijn stammen personen rechtstreeks van elkaar af en zijn er zoveel graden als er generaties tussen die personen zijn. Ouders en hun kinderen verschillen één generatie van elkaar: zij staan tot elkaar in de eerste graad. Tussen grootouders en kleinkinderen zijn er twee generaties: zij staan tot elkaar in de tweede graad. Enzovoort.

Stammen personen niet direct van elkaar af, maar hebben ze wel gemeenschappelijke voorouders? Dan spreken we van verwantschap in de zijlijn. Om de graad van verwantschap tussen de overledene en de erfgenaam te bepalen, telt men dan in opgaande lijn de generaties vanaf de overledene tot bij de gemeenschappelijke stamouder, om dan vanaf die stamouder weer af te dalen tot aan de erfgenaam. Zo is de broer van een overledene een bloedverwant in de tweede graad en een tante een bloedverwant in de derde graad.

Volgens de wet kunnen verwanten verder dan de vierde graad in de zijlijn niet erven. Tenzij bij plaatsvervulling.

Plaatsvervulling

Het principe van plaatsvervulling is eenvoudig: is een erfgenaam overleden, dan nemen de kinderen van de overleden erfgenaam zijn plaats in. Stel dat Jan één zoon heeft, Lucas, met een dochter, Charlotte. Als Jan overlijdt en zoon Lucas al gestorven is, neemt diens dochter Charlotte de plaats van haar vader Lucas in.

Plaatsvervulling wordt ook toegepast wanneer een erfgenaam de nalatenschap verworpen heeft, bijvoorbeeld omdat er meer schulden dan baten zijn. Dan erven de afstammelingen van de erfgenaam die verworpen heeft, tenzij zij op hun beurt de erfenis ook verworpen hebben.

Wanneer een erfgenaam zich schuldig gemaakt heeft aan ernstige feiten tegenover de overledene, kan de rechter die erfgenaam als 'onwaardig tot erven' verklaren. Hij kan dan niet erven, maar zijn kinderen wel: door de regel van plaatsvervulling nemen ze zijn plaats in.

Plaatsvervulling geldt enkel voor de wettelijke afstammelingen van de kinderen, de broers en zusters of de ooms en tantes van de overledene.

Vb. Bij overlijden van Jan zal Charlotte in de plaats treden van haar vooroverleden vader Lucas, als erfgenaam van haar grootvader Jan.

Kloving

Hebt u geen kinderen en ook geen broers of zussen en zijn er geen nakomelingen van broers of zussen, dan gaat uw nalatenschap naar uw voorouders. Naar uw vader en moeder, als die nog leven, anders in opgaande lijn naar uw grootouders, als die nog in leven zijn.

Om te voorkomen dat verwanten aan één kant alle goederen erven, heeft de wet de kloving ingevoerd. Bij kloving wordt het vermogen in twee gelijke delen verdeeld: één deel voor de bloedverwanten aan de kant van de vader en één deel voor die aan de kant van de moeder. Zo kan een voorouder aan de 'moederlijke kant' erven en een oom of tante aan de 'vaderlijke kant' ook.

De lijn die de grens trekt tussen vaders kant en moeders kant van de familie is de kloving. Aan elke kant van de lijn worden de regels van orde en graad afzonderlijk toegepast.

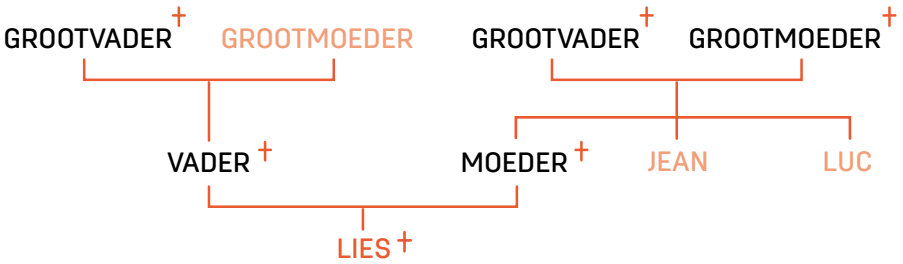

Vb. Lies heeft geen kinderen wanneer ze sterft. Haar vermogen wordt in twee gelijke delen verdeeld. Het eerste deel erven de voorouders aan vaders kant, in dit geval Lies haar grootmoeder. Het andere deel wordt verdeeld over de voorouders langs moederskant. Daar erven nonkels Jean en Luc.

Bijzonder statuut voor de partner

Huwelijkspartners, wettelijk samenwonenden en feitelijk samenwonenden nemen in ons erfrecht een bijzondere plaats in.

Gehuwde partners erven in principe altijd van elkaar. Wettelijk samenwonenden erven bij wet enkel het vruchtgebruik op de gezinswoning en de inboedel. Feitelijk samenwonenden erven bij wet helemaal niets van elkaar.

Met een testament kunnen zowel gehuwde partners als wettelijk samenwonenden hun erfrecht vergroten. Voor feitelijk samenwonenden is een testament maken de enige manier om van elkaar te kunnen erven.

Wettelijk samenwonenden

Wettelijk samenwonenden zijn personen die onder hetzelfde dak wonen én bij de ambtenaar van de burgerlijke stand een verklaring van wettelijke samenwoning ondertekend hebben. In ons land hoeven ze geen partners van elkaar te zijn: ze kunnen ook broer en zus zijn, bijvoorbeeld.

Wettelijk samenwonenden erven van elkaar enkel het vruchtgebruik op de gezinswoning en de inboedel. De naakte eigendom gaat naar de wettelijke erfgenamen.

Willen wettelijk samenwonende partners elkaar na hun overlijden méér nalaten, dan moeten ze ieder een testament maken met een legaat voor de partner.

Is er geen verklaring van wettelijke samenwoning, dan worden de samenwonenden gezien als feitelijk samenwonend en hebben ze geen erfrecht.

Feitelijk samenwonenden

Worden door de wet beschouwd als feitelijk samenwonenden: personen die kunnen bewijzen dat ze minstens één jaar ononderbroken op hetzelfde adres gewoond hebben én een gemeenschappelijke huishouding gevoerd hebben. Ze hoeven geen partners te zijn en kunnen ook met meer dan twee zijn.

Feitelijk samenwonenden erven niet van elkaar. Ieders nalatenschap gaat naar de wettelijke erfgenamen. En, als die er niet zijn, naar de staat.

Dat feitelijk samenwonenden niet van elkaar erven, leidt vaak tot moeilijke en soms schrijnende toestanden. Beeldt u zich de volgende situatie in. Dirk en Vera leven al twintig jaar samen in Dirks huis en delen lief en leed, maar ze zijn niet gehuwd en hebben geen verklaring van wettelijke samenwoning ondertekend. Wanneer Dirk overlijdt, gaan zijn huis en zijn bezittingen naar zijn erfgenamen. Vera krijgt niets. Zelfs niet het vruchtgebruik van de gezinswoning en de inboedel. Vera staat op straat.

Willen feitelijk samenwonenden van elkaar erven, dan moeten ze dat regelen in een testament. Of ze moeten van statuut veranderen: ze kunnen wettelijk samenwonenden worden door een verklaring van wettelijke samenwoning af te leggen of ze kunnen met elkaar trouwen.

Huwelijkspartners

De langstlevende huwelijkspartner is in ons erfrecht een wettelijke erfgenaam en erft in principe altijd.

Wat de langstlevende huwelijkspartner precies erft, hangt van verschillende factoren af. Onder meer van de andere bloedverwanten die erven. En van de afspraken die de partners onderling vastgelegd hebben over hun inkomsten en eigendommen, bijvoorbeeld in een huwelijkscontract of door hun keuze voor een bepaald huwelijksvermogensstelsel. Dat zijn factoren die mee bepalen hoe de nalatenschap van de overleden partner verdeeld moet worden.

Huwelijksvermogensstelsel

Het huwelijksvermogensstelsel bepaalt of de inkomsten en eigendommen van de echtgenoten al dan niet gemeenschappelijk bezit zijn. Het stelsel wordt geregeld in het huwelijkscontract. Is er geen huwelijkscontract, dan geldt automatisch het wettelijk stelsel: gemeenschap van goederen.

Er zijn verschillende huwelijksvermogensstelsels. De meest voorkomende zijn:

- het stelsel van gemeenschap van goederen
- het stelsel van scheiding van goederen
- het stelsel van de algehele gemeenschap

Sommige huwelijkspartners nemen het wettelijk stelsel als basis en maken dan in een huwelijkscontract een aantal specifieke afspraken. Dat kan. Echtgenoten kunnen in alle vrijheid over al hun inkomsten en eigendommen afspraken maken.

De waaier aan mogelijkheden zorgt ervoor dat de afwikkeling van een nalatenschap bij gehuwden een stuk complexer kan zijn dan bij wettelijk samenwonenden.

GEHUWD EN KINDEREN?

Bent u gehuwd en hebt u kinderen, dan krijgt uw huwelijkspartner na uw overlijden het vruchtgebruik van de hele nalatenschap en gaat de naakte eigendom naar uw kinderen, die ieder een gelijk deel krijgen. Als een kind niet erft, bijvoorbeeld omdat het gestorven is of de erfenis verworpen heeft, erven zijn kinderen in de plaats. Zijn er geen kinderen, dan gaat zijn deel naar zijn broers en zussen.

GEHUWD EN GEEN KINDEREN?

U bent getrouwd en hebt geen kinderen? Na uw overlijden krijgt uw huwelijkspartner de hele gemeenschap (bij gemeenschap van goederen) of alle onverdeelde goederen (bij scheiding van goederen) in volle eigendom en het vruchtgebruik van uw eigen goederen. De naakte eigendom van uw eigen goederen gaat naar uw familie volgens de regels bepaald door de wet. Uw familie wordt eigenaar van uw eigen goederen, maar moet uw huwelijkspartner het gebruik en genot ervan gunnen, zolang hij of zij leeft.

GEHUWD, GEEN KINDEREN EN GEEN FAMILIE?

Dan erft uw huwelijkspartner uw hele nalatenschap in volle eigendom.

ONGEHUWD OF NIET MEER GEHUWD EN KINDEREN?

Bent u niet of niet meer gehuwd, weduwe of weduwnaar, en hebt u kinderen, dan erven zij uw hele nalatenschap.

ONGEHUWD OF NIET MEER GEHUWD EN GEEN KINDEREN?

Bent u niet of niet meer gehuwd, weduwe of weduwnaar, en hebt u geen kinderen, dan gelden deze regels:

- U hebt een of meer ouders, broers en/of zussen die nog in leven zijn: uw vader en/of moeder krijgen ieder één vierde in volle eigendom, en de overige drie vierde of twee vierde gaat naar uw broers en/of zussen.
- U hebt ouders die nog in leven zijn, maar geen broers en/of zussen in leven: uw vader en moeder erven alles.
- U hebt broers en/of zussen en/of kinderen van overleden broers en/of zussen: zij erven uw volledige nalatenschap.
- U hebt andere familieleden tot en met de vierde graad: zij krijgen de volledige nalatenschap.

5 | Wat kost erven?

Erven kost geld. Op de erfenis moeten erfgenamen en legatarissen erfbelasting betalen, ook wel successierechten genoemd. De verschuldigde erfbelasting hangt af van het gewest waar de overledene woonde, de graad van verwantschap van de erfgenamen en het nettovermogen.

Gewest

De erfbelasting verschilt per gewest. Er gelden andere regels en tarieven in het Vlaamse Gewest dan in het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Daarom wordt gekeken in welk gewest de overledene het langst woonde gedurende de laatste vijf jaar van zijn leven. Dat bepaalt het tarief.

Graad van verwantschap

Het tarief van de erfbelasting hangt af van de graad van verwantschap tussen de overledene en de erfgenamen of legatarissen. Anders gezegd: hoe verder een erfgenaam of legataris in de stamboom van u af staat, hoe hoger het tarief en hoe meer belasting de erfgenaam of legataris betaalt. Voor organisaties met een goed doel geldt een speciaal laag tarief.

Belastbare grondslag: het nettovermogen

De erfbelasting wordt berekend op het nettovermogen van de erflater. Dat is de totale waarde van de nagelaten goederen verminderd met de schulden. Tot de schulden behoren ook de ziekenhuis- en dokterskosten die eventueel nog betaald moeten worden en de kosten van de begrafenis. Wat overblijft om te belasten is dan het nettovermogen of netto-aandeel.

De tarieven worden toegepast over schijven

Belangrijk om weten is dat het tarief van de erfbelasting net als dat van de personenbelasting toegepast wordt over verschillende schijven. Wanneer een erfgenaam in rechte lijn in het Vlaamse Gewest 275.000 euro krijgt, wordt dat volledige bedrag niet belast tegen 27 %. De eerste schijf van 50.000 euro wordt belast tegen 3 %, de tweede schijf van 50.000,01 euro tot 250.000 euro tegen 9 %, en enkel het laatste stukje, de overblijvende 25.000 euro wordt belast tegen 27 %. Stel dat iemand 52.000 euro erft, dan wordt 50.000 euro daarvan belast tegen 3 % en 2.000 euro tegen 9 %. U ziet dat ook in de tabel.

Wat zijn de tarieven?

De erfbelasting wordt in elk gewest berekend volgens verschillende tarieven, maar hangt wel altijd af van de verwantschap van de erfgenaam of legataris met de overledene en van het nettovermogen.

In de cijfers die volgen, gaan we uit van de regels en tarieven geldig voor het Vlaamse Gewest. Op de website financien.belgium.be vindt u ook de regels en tarieven voor de andere gewesten.

De erfbelasting is progressief: hoe meer een erfgenaam of legataris krijgt, hoe hoger de tariefschijf waarin hij terechtkomt en hoe meer hij zal moeten betalen.

Laten we kijken naar de tarieven voor erfgenamen in rechte lijn, voor broers en zussen, voor ooms, tantes, neven en nichten, voor vreemden en voor vzw's en stichtingen.

SUCCESSIETARIEF IN RECHTE LIJN, TUSSEN HUWELIJKSPARTNERS, SAMENWONENDEN (EN GELIJKGESTELDEN)

Vlaams Gewest	
Schijf van het erfdeel	Tarief
€ 0 tot € 50.000	3 %
€ 50.000,01 tot € 250.000	9 %
Boven € 250.000	27 %

De bovenstaande tarieven gelden voor

- de erfgenamen in rechte lijn (kinderen, kleinkinderen, ouders, grootouders)
- de langstlevende huwelijkspartner
- de (wettelijk) samenwonende partner
- stiefkinderen – stiefouders
- zorgkinderen

SUCCESSIETARIEF VOOR BROERS OF ZUSSEN (EN HALFBROERS OF HALFZUSSEN)

Vlaams Gewest	
Schijf van het erfdeel	Tarief
€ 0 tot € 35.000	25 %
€ 35.000,01 tot € 75.000	30 %
Boven € 75.000	55 %

SUCCESSIETARIEF VOOR OOMS, TANTES, NEVEN EN NICHTEN

De oude tariefgroep 'tussen ooms en tantes en neven en nichten' is in Vlaanderen afgeschaft: de neven en de nichten die van een oom of tante erven (of omgekeerd) worden belast tegen hetzelfde tarief als 'vreemden'.

SUCCESSIETARIEF VOOR 'VREEMDEN'

Voor de wet zijn 'vreemden' alle verre erfgenamen, niet-familieleden en aanverwanten, zoals schoonouders, schoonbroers en -zussen en schoonkinderen. Wie van u erft via testament maar geen familie is, behoort ook tot deze categorie.

Zoals u in de tabel hieronder ziet: laat u in uw testament iets na aan vreemden, dan betalen zij daarop erfbelasting tegen het hoogste tarief. Zo houden ze van hun erfenis maar weinig over. Dat is jammer. Daarom: in plaats van roerende goederen aan vreemden over te maken via testament, kunt u hen die goederen beter schenken tijdens uw leven. De begunstigden ontsnappen dan aan de extreem hoge tarieven en betalen enkel schenkingsrecht. Dat is veel voordeliger: in Vlaanderen geldt voor de schenking van roerende goederen aan vreemden het vlak tarief van 7 %, ongeacht de waarde van het geschonken goed.

Vlaams Gewest	
Schijf van het erfdeel	Tarief
€ 0 tot € 35.000	25 %
€ 35.000,01 tot € 75.000	45 %
Boven € 75.000	55 %

Vriendenerfenis

Een uitzonderlijke regeling in de erfbelasting is de 'vriendenerfenis'. Ze stelt u in staat om tot 15.000 euro na te laten onder het gunstigste fiscale tarief aan een of meer goede vrienden of verre familieleden, zoals broers en zussen of neven en nichten. Die betalen daarop dan 3 % erfbelasting.

**Wilt u meer weten over de vriendenerfenis?
Kijk op pagina 27 wie u kan adviseren en bijstaan.**

SUCCESSIETARIEF VOOR VZW'S EN PRIVATE STICHTINGEN

Volgens het Belgisch recht kunt u enkel iets nalaten aan een persoon. Dat kan een natuurlijke persoon zijn, maar ook een rechtspersoon, zoals een vzw. Zo kunt u in uw testament een deel van uw vermogen toekennen aan een organisatie voor het goede doel, zoals Kom op tegen Kanker.

Dat is heel interessant, want het tarief van de erfbelasting op legaten aan goede doelen is in Vlaanderen sinds 1 juli 2021 herleid tot 0 %, ongeacht de waarde van het legaat. Er gaat dus niets naar de staat, en het goede doel kan werken met alles wat u het nalaat.

Voor beroepsorganisaties — vanaf 1 januari 2024 wordt elke beroepsvereniging een vzw — en voor private stichtingen geldt in het Vlaamse Gewest nog altijd het tarief van 8,5 %.

Vlaams Gewest		
	Schijf van het erfdeel	Tarief
Vzw's met sociaal doel	Op het volledige erfdeel	0 %
Beroepsverenigingen en private stichtingen	Op het volledige erfdeel	8,50 %

6 | Hoe wordt de waarde van mijn nalatenschap bepaald?

Wanneer iemand sterft, wordt de waarde van de nalatenschap bepaald en moet de aangifte van nalatenschap ingediend worden.

Op basis van die aangifte berekent de fiscus de belasting die erfgenamen en legatarissen over hun erfenis moeten betalen.

De waardebepaling van de nalatenschap gebeurt door vaststelling en schatting.

Van sommige goederen is de waarde onweerlegbaar vast te stellen. De fiscus weet bijvoorbeeld wat op de zicht- en spaarrekeningen van de overledene stond op de sterfdag. De banken maken daarvan een overzicht en geven dat door aan de belastingdienst.

De waarde van andere goederen, zoals een huis en een auto, zal geschat moeten worden. Dat mogen de erfgenamen zelf doen, maar ze kunnen ook beroep doen op een expert, bijvoorbeeld voor de taxatie van onroerend goed.

Goed om te weten is dat er altijd wordt gekeken naar wat de goederen waard waren op de dag van het overlijden. Het maakt niet uit dat ze tien jaar eerder maar de helft waard waren.

7 | Hoe gebeurt de aangifte van nalatenschap?

Een aangifte van nalatenschap moet ingediend worden wanneer goederen van een overledene naar erfgenamen of legatarissen gaan. De aangifte gebeurt door het invullen van het aangifteformulier en dat op te sturen naar de Vlaamse Belastingdienst.

Als de overledene in België woonde, moet de aangifte gebeuren door de erfgenamen, de langstlevende huwelijkspartner of de legatarissen die bij testament alle goederen van de nalatenschap toegewezen kregen. Iedere erfgenaam of legataris kan apart aangifte doen, maar vaak wordt één gezamenlijke aangifte ingediend.

De aangifte van de nalatenschap moet gebeuren binnen 4 maanden bij een overlijden in België. Als de erflater overlijdt in een ander Europees land, bedraagt de termijn 5 maanden. Overlijdt de erflater buiten Europa, dan moet de aangifte binnen 6 maanden gebeuren.

Wanneer moeten de erfgenamen betalen?

Na het indienen van de aangifte berekent de Vlaamse Belastingdienst de erfbelasting en stuurt het aanslagbiljet naar de erfgenamen en legatarissen. Zij hebben tot 2 maanden na de verzenddatum tijd om de erfbelasting te betalen.

8 | Wat is een testament?

Een testament is een persoonlijk document waarin u aangeeft aan wie u na uw overlijden goederen uit uw nalatenschap wenst over te laten.

Een testament

- wordt door één persoon opgesteld: de testator;
- kunt u zelf schrijven of laten opmaken bij een notaris;
- moet duidelijk, concreet en ondubbelzinnig zijn;
- moet gedateerd en ondertekend zijn;
- kunt u op elk moment aanpassen, vernietigen of volledig herschrijven;
- wordt pas uitgevoerd na uw overlijden.

9 | Wat is een legaat?

Een legaat is een schenking die iemand doet in een testament.

Alles wat niet uitdrukkelijk als legaat in het testament is toegewezen, is geen legaat en wordt verdeeld onder de wettelijke erfgenamen. Een legataris krijgt het toegewezen legaat, maar kan geen enkel recht laten gelden op de rest van de nalatenschap.

Er zijn drie soorten legaten: het algemeen legaat, het legaat onder algemene titel en het bijzonder legaat. Ze kunnen alle drie voorkomen in één testament. En één testament kan ook verschillende legatarissen tellen.

Algemeen legaat

Bij het algemeen legaat gaat de volledige nalatenschap naar één of meer personen of organisaties. Wie een algemeen legaat krijgt, wordt algemeen legataris genoemd. Een algemeen legaat nalaten wil niet zeggen dat de algemeen legatarissen ook alles uit de nalatenschap ontvangen. Ze krijgen enkel het deel dat u niet aan anderen toegewezen hebt met een legaat ten algemene titel of een bijzonder legaat.

Legaat ten algemene titel

Met het legaat ten algemene titel schenkt u een deel van uw nalatenschap aan één of meer personen of organisaties. De legataris onder algemene titel erft dus maar een gedeelte, bijvoorbeeld een derde of een vierde, een bepaald percentage, of een bepaalde categorie van goederen, bijvoorbeeld al de onroerende goederen.

Bijzonder legaat

Een bijzonder legaat is elk legaat dat geen algemeen legaat of geen legaat ten algemene titel is. U schenkt een bijzonder legaat wanneer u één of meer begunstigden uitdrukkelijk een bepaald bedrag of een bepaald goed toekent in uw testament. Uw auto gaat naar uw enige broer, en uw appartement aan zee naar een goed doel. Dat zijn twee bijzondere legaten. De legatarissen krijgen in dit geval enkel wat u hen specifiek toegewezen hebt.

Wie kan uw legataris zijn?

Uw legataris kan om het even wie zijn. Een vriend, een goede buur, een organisatie. U kunt ook een wettelijke erfgenaam in uw testament als legataris opnemen.

Stel dat u uw buffetpiano wilt nalaten aan buurmeisje Liesbeth, dan is die piano het legaat en Liesbeth de legataris. Liesbeth krijgt na uw overlijden de buffetpiano, als die op dat moment nog in uw bezit is en voor zover het schenken van de piano het reservataire deel niet aantast.

Is de legataris overleden op het moment dat u overlijdt, dan gaat het legaat naar uw wettelijke erfgenamen, tenzij in uw testament staat dat de kinderen van de legataris of iemand anders het legaat in zijn plaats krijgen.

10 | Wat kan ik schenken als legaat?

Uw legaat kan bestaan uit roerende en/of onroerende goederen. Roerende goederen zijn bijvoorbeeld geld, juwelen, kunstwerken, meubelen en effecten. Een onroerend goed is bijvoorbeeld een huis of appartement, een garagebox of een buitenverblijf. In uw testament kunt u zowel roerende als onroerende goederen legateren.

Schenken of legateren?

Een **schenking** die u tijdens uw leven doet, bent u onmiddellijk kwijt. Het geld of het goed dat u weggeeft, hebt u niet meer, en u kunt het ook niet meer terugkrijgen, want een schenking is definitief.

Legateren is ook een vorm van schenken, maar de begunstigden krijgen hun legaat pas na uw overlijden. Dat wil zeggen dat u er tijdens uw leven de volledige controle over behoudt.

11 | Wie maakt mijn testament op?

Een testament is een persoonlijk document. Het staat u vrij om uw testament zelf te schrijven of het te laten opstellen door een notaris, maar u bent degene die uw testament maakt. Niemand kan dat in uw plaats doen.

Twee personen kunnen niet samen een testament maken of elkaars testament aan elkaar koppelen. Dat is verboden.

12 | Welke soorten testament zijn er?

Er zijn drie soorten testament: het eigenhandig testament, het notarieel testament en het internationaal testament. Het is goed om het onderscheid te kennen.

Eigenhandig testament

Het eigenhandig testament schrijft, dateert en ondertekent u zelf. Het mag niet getypt zijn: het moet met de hand geschreven zijn, én door niemand anders dan u, van de eerste tot de laatste letter. Er zijn geen getuigen nodig. U kunt het zelf bewaren of in bewaring geven bij een notaris.

Notarieel testament

Het notarieel of openbaar testament laat u opstellen door een notaris.

U hoeft het niet te dicteren: de notaris stelt uw testament op volgens uw 'werkelijke wil', die hij te weten komt in een voorafgaand gesprek met u. Is het testament opgemaakt, dan leest hij het aan u voor. U bevestigt dat het uw wil is, en daarna wordt het door u en de notaris ondertekend.

Dit type van testament biedt u meer zekerheid dan het eigenhandig testament, omdat de notaris erop toekijkt dat alles correct verloopt. Hij zal ook uw testament bewaren en registreren.

Internationaal testament

Een internationaal testament wordt meestal gebruikt voor nalatenschappen waarin 'internationale bestanddelen' zitten. Dat is bijvoorbeeld het geval als de erflater en/of erfgenamen in het buitenland wonen of als er in de nalatenschap goederen zitten die zich in het buitenland bevinden.

Het internationaal testament kan door de erflater zelf opgesteld zijn, of door iemand anders en dan door de erflater ondertekend. Het kan met de hand geschreven of getypt zijn.

13 | Waarom zou ik een testament maken?

U maakt een testament omdat u meer controle wilt over de verdeling van uw nalatenschap. Het kan zijn dat u een bepaalde persoon méér wilt geven dan een andere. Of dat u iemand minder wilt geven. Misschien wilt u bepaalde zaken zo regelen dat u onenigheid onder uw nabestaanden voorkomt. Een testament maken is ook de beste manier om iets na te laten aan een goed doel.

Om iemand méér te geven dan een ander

Met een testament kunt u iets extra's doen voor iemand die u na aan het hart ligt of die anders minder of helemaal niets van u zou erven.

Feitelijk samenwonende partners erven volgens de wet niet van elkaar, maar als ze een testament maken kunnen ze elkaar toch iets nalaten.

Een testament wordt ook gebruikt om een erfgenaam die volgens de wet al iets erft te bevoordelen. Zo kunt u een kind dat hulp nodig heeft of een zware tegenslag te verwerken kreeg in uw testament méér geven dan de andere kinderen.

Mensen zonder kinderen kunnen een testament gebruiken om hun volledige nalatenschap aan hun partner te schenken.

Om iemand minder te geven

Iemand kan zijn testament ook gebruiken om een kind of andere erfgenaam zo weinig mogelijk na te laten. Bijvoorbeeld omdat die persoon al heel vermogend is of omdat er al jaren geen goed contact meer is. De erflater gebruikt het testament dan om de erfgenaam gedeeltelijk te onterven door een deel van de nalatenschap aan iemand anders te schenken. Als de benadeelde een kind van de erflater is, moet de wettelijke reserve wel gerespecteerd worden. Een kind volledig onterven kan niet: het kan altijd het deel opeisen waar het recht op heeft.

Om onenigheid onder uw nabestaanden te voorkomen

U kunt het testament ook gebruiken om het beschikbaar deel op uw eigen manier onder uw wettelijke erfgenamen te verdelen. U maakt dan duidelijk welke goederen u aan wie wilt geven, en daarover is dan geen getouwtrek mogelijk. Als u weet dat Mieke echt graag de juwelen en het servies wilt, kunt u vastleggen dat die naar haar gaan. Haar broer Bart krijgt dan bijvoorbeeld de collectie zeldzame stripverhalen. Op dezelfde manier kunt u met uw testament ook een deel van uw vermogen beschermen tegen inhalige familieleden, die bepaalde goederen in hun bezit willen krijgen ten nadele van de andere erfgenamen.

Om een goed doel te steunen

Misschien hebt u een bijzondere band met een bepaald goed doel en wenst u dat te steunen. Dan kunt u de organisatie in uw testament een legaat schenken.

Duolegaat

De regeling over het duolegaat is in het Vlaamse Gewest herzien, waardoor het sinds 1 juli 2021 fiscaal niet meer interessant is om een duolegaat te gebruiken.

De wetgever heeft de fiscale regeling aangepast om het zuiver altruïstisch karakter van de legaten aan goede doelen te herstellen en te versterken, en het tarief is verlaagd van 8,5 % naar 0 %. Alles wat u nalaat aan het goede doel, gaat dus naar het goede doel. Er gaat niets meer naar de staat. Wilt u iets nalaten aan een goed doel, bijvoorbeeld aan Kom op tegen Kanker, dan neemt u dat gewoon op in uw testament.

Noteer dat ook het tarief in de schenkbelasting verlaagd is voor schenkingen aan een goed doel: van 5,5 % naar 0 %.

Wilt u daarover meer weten? Kijk op pagina 27 wie u kan adviseren en bijstaan.

14 | Kan ik vrij kiezen wie ik in mijn testament zet?

U kunt vrij de ene helft van uw vermogen toekennen aan één of meer personen en organisaties. De andere helft is volgens de wet voorbehouden aan de reservataire erfgenamen, zoals de huwelijkspartner en de kinderen, of als er geen overlevende kinderen zijn, de kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Bent u gehuwd, maar hebt u geen kinderen?

Dan kunt u uw volledige vermogen nalaten aan wie u wilt, maar uw huwelijkspartner heeft altijd recht op minstens het vruchtgebruik van de gezinswoning en de inboedel óf de helft van uw nalatenschap in vruchtgebruik. De naakte eigendom van uw goederen gaat volgens de wet naar uw familie, of, als die er niet is, naar de staat.

Geen huwelijkspartner en geen kinderen?

Dan gaat uw nalatenschap naar uw ouders, als die nog in leven zijn, en naar uw broers en zussen, als u die hebt en als zij nog leven. Uw nalatenschap kan gaan naar de wettelijke erfgenamen tot in de vierde graad. Zijn die er niet, dan gaat alles naar de staat. Wilt u dat vermijden, dan maakt u een testament. U kunt uw vermogen dan toewijzen aan wie u wilt.

Wat als de begunstigde niet meer leeft?

Misschien neemt u in uw testament een legataris op die op het moment dat u overlijdt niet meer leeft. Wat gebeurt er dan? Als u in dat verband niets in uw testament gezet hebt, wordt het wettelijk erfrecht toegepast. Wilt u dat vermijden, dan duidt u aan, in uw testament, wie bij overlijden van de begunstigde in zijn plaats het legaat krijgt. Stel dat u uw buitenverblijf aan Jacob wilt schenken, dan vermeldt u wie het buitenverblijf krijgt als Jacob niet meer in leven is.

Wat met pluskinderen?

Hebt u een nieuwe partner met kinderen uit een vorige relatie? Dan erven de pluskinderen in principe niet van u. Behalve als u ze geadopteerd hebt. Anders zijn ze geen wettelijke erfgenamen. Als u hen iets wilt nalaten, kunt u een testament opmaken waarin u bepaalt dat zij een stuk van het beschikbaar deel krijgen. U moet er wel rekening mee houden dat u uw eigen kinderen hun stuk van het reservataire deel niet kunt ontnemen.

15 | Waarop moet ik letten bij het maken van mijn testament?

Om een rechtsgeldig testament te kunnen maken moet de testator gezond van geest zijn, bekwaam en minstens 16 jaar.

Het testament moet duidelijk, concreet en ondubbelzinnig zijn, zodat er geen misverstand kan bestaan over wat u bedoelde. Uw testament wordt pas uitgevoerd wanneer u er niet meer bent, dus u kunt er geen uitleg bij geven.

De testator moet gezond van geest zijn

Een testament is enkel rechtsgeldig als de persoon die het opstelde op dat moment gezond en helder van geest was. De notaris kijkt daarop toe, maar uiteraard enkel wanneer de testator zijn testament bij de notaris maakt.

De testator moet bekwaam zijn

Op het moment dat hij zijn testament maakt, moet de testator de betekenis en de draagwijdte begrijpen van de beslissingen die hij in zijn testament neemt en die beslissingen ook uit vrije wil nemen. Een wilsonbekwame persoon kan enkel een testament maken als de vrederechter hem daartoe een machtiging geeft en uitsluitend bij de notaris. Wie door de wet onbekwaam verklaard is, kan geen rechtsgeldig testament maken.

De testator moet ouder dan 16 jaar zijn

Wie jonger dan 16 is, kan geen rechtsgeldig testament maken. Een minderjarige die ouder dan 16 is, kan dat wel, maar dan maar voor de helft van zijn vermogen. Meerderjarigen kunnen over hun volledige vermogen beschikken.

Het testament moet goed opgesteld zijn

Een testament kan niet uitgevoerd worden als het handschrift niet of slecht leesbaar is.

Soms formuleert de testator zijn wensen niet duidelijk genoeg. Een zin als 'De antieke

meubelen gaan naar mijn lievelingsneef' staat open voor interpretatie: om welke meubelen gaat het precies, en wie is de lievelingsneef? Zeggen dat het de meubelen in de woonkamer betreft en de lievelingsneef Peter is, is nog niet concreet genoeg.

Benoem de goederen die u wilt nalaten duidelijk en zet er telkens bij wie ze krijgt, met voornaam, naam, geboortedatum en -plaats en zo mogelijk ook het adres. Laat u iets na aan een goed doel, neem dan contact op met de organisatie om de juiste benaming en rechtsvorm te kennen.

Verder is het natuurlijk cruciaal dat u uw testament dateert en ondertekent.

Vraag advies en bijstand

Bent u onzeker over de formulering van uw testament? Twijfelt u of u wel gezegd hebt wat u wilt zeggen? Vraag dan advies aan een specialist, zoals een notaris of notarieel jurist. Die helpt u om een rechtsgeldig testament op te stellen dat uitgevoerd kan worden zoals u dat wenst.

16 | Wat zet ik beter niet in mijn testament?

Met een testament bepaalt u hoe uw vermogen na uw overlijden verdeeld moet worden.

Wensen in verband met het levenseinde, de uitvaart of orgaantransplantatie, bijvoorbeeld, staan beter niet in een testament. Testamenten komen boven water na het overlijden en worden pas daarna behandeld, waardoor dergelijke wensen te laat gezien worden.

Of u begraven of gecremeerd wilt worden, kunt u meedelen aan de gemeente. Zowel de nabestaanden als de uitvaartondernemer moeten uw keuze respecteren, en de gemeente zal nagaan of dat ook gebeurt. De wens betreffende de voogdij over een kind kan wel in een testament. Maar het testament is en blijft boven alles een akte waarin een erflater bepaalt wat er na zijn overlijden met zijn vermogen moet gebeuren.

Legt u graag een wilsbeschikking vast die niets met uw vermogen te maken heeft? Vraag dan aan uw notaris of een notarieel jurist hoe u dat het best doet.

17 | Kan ik mijn testament nog veranderen?

U maakt uw testament op een bepaald punt in uw leven. De keuzes die u dan maakt, hangen af van de situatie waarin u zich op dat moment bevindt en van uw relatie met de mensen en de wereld rondom u.

Maar het leven zit vol wendingen. Uw situatie verandert, u krijgt nieuwe inzichten, en uw relatie met de anderen en de wereld blijft ook niet dezelfde.

De gevolgen van de keuzes die u in uw testament maakt, duiken pas op wanneer u er niet meer bent. Dan is het te laat om nog iets te veranderen. Daarom is het goed uw testament regelmatig te bekijken en aan te passen.

Zolang u leeft en gezond van geest bent, kunt u uw testament herroepen, aanpassen, vernietigen of helemaal herschrijven. U kunt dat doen bij dezelfde notaris of er een andere notaris voor inschakelen. Een eigenhandig testament kunt u zelf vernietigen en vervangen door een nieuw.

Bestaat er van u meer dan één testament, dan worden de bepalingen in de verschillende testamenten met elkaar vergeleken: de recentste beschikkingen sluiten enkel de oudste uit die de recentste tegenspreken, terwijl alle andere beschikkingen geldig blijven. Verschillende testamenten of versies ervan hebben, is geen goed idee. Het zorgt alleen maar voor verwarring en verhoogt het risico dat uw testament niet uitgevoerd kan worden.

Belangrijk

Als u uw testament wijzigt of een nieuw maakt, moet u uitdrukkelijk vermelden dat het aangepaste of nieuwe document alle voorgaande beschikkingen herroept. Begin uw testament daarom altijd met de zin 'Ik herroep en vernietig mijn vorige testamenten en wilsbeschikkingen' — ook als het uw allereerste testament is — en denk eraan om het te dateren en te ondertekenen.

18 | Wat kost een testament?

Het is moeilijk om daar een bedrag op te plakken. Een testament kan kort en eenvoudig zijn, maar ook lang en ingewikkeld. En de tarieven van de notarissen zijn ook niet allemaal gelijk.

Reken op een bedrag tussen 250 en 500 euro om uw testament door een notaris te laten maken. U hebt dan een notarieel testament, met de zekerheid dat u niets over het hoofd gezien hebt, dat uw testament rechtsgeldig is en dat het uitgevoerd kan worden zoals u het gepland hebt. De notaris zal het ook registreren bij het Centraal Register van Testamenten.

19 | Hoe weet men of ik een testament heb?

Uw nabestaanden moeten te weten kunnen komen of u een testament gemaakt hebt en welke notaris het dan in bewaring heeft.

U kunt dat vertellen aan uw beste vriend of een andere vertrouwenspersoon. U kunt

het op een briefje schrijven, met de naam en het adres van de notaris erbij en dat briefje op een plaats leggen waar het zeker gevonden wordt. U kunt uw testament ook via de notaris laten registreren bij het CRT, het Centraal Register van Testamenten.

Wat is het CRT?

Het Centraal Register van Testamenten is een databank met de gegevens van alle notariële en internationale testamenten. En van de eigenhandige testamenten wanneer die bij een notaris in bewaring gegeven zijn en de testator de notaris gevraagd heeft om ze te registreren. De databank bevat ook gegevens van andere vormen van uiterste wilsbeschikkingen, zoals schenkingen tussen echtgenoten en huwelijksovereenkomsten die clausules bevatten die een invloed hebben op de afwikkeling van de nalatenschap.

Het CRT wordt beheerd door de Koninklijke Federatie van het Belgische Notariaat.

Welke gegevens houdt het CRT bij?

In het register staan enkel de identiteit van de testator, de naam van de notaris die het testament bewaart en de datum van de akte. Het CRT bewaart géén kopie van uw testament en vermeldt op geen enkele manier iets over de inhoud ervan.

Is de registratie geheim?

Ja, de registratie blijft geheim zolang u leeft. Zo kan niemand tijdens uw leven te weten komen of u al dan niet een testament gemaakt hebt. Na uw overlijden kan elke betrokken persoon het CRT raadplegen, persoonlijk of via een notaris, rechter of advocaat.

U hoeft natuurlijk niet geheim te houden dat u een testament gemaakt hebt en waar het zich bevindt. Zoals eerder gezegd: als niemand het weet, worden uw laatste wensen niet uitgevoerd.

Wie doet de registratie en wat kost het?

De registratie van een testament kunt u niet zelf doen: een notaris moet dat voor u regelen.

De inschrijving in het CRT kost 25 euro. Dat bedrag zit vaak al in het tarief dat de notaris aanrekent voor het opmaken en/of in bewaring nemen van uw testament.

Kan ik mijn eigenhandig testament registreren?

Dat is mogelijk, maar u moet het wel via de notaris doen.

Het is een goed idee om het te laten registeren: als u het zelf bewaart, kan het verloren raken, nooit gevonden worden of 'in verkeerde handen vallen'.

Zorg dat men uw testament kan vinden

Als u wilt dat uw laatste wensen uitgevoerd worden, moet men na uw overlijden kunnen weten dat u een testament gemaakt hebt en waar het zich bevindt. Het laten registreren bij het CRT is de beste manier om daarvoor te zorgen.

20 I Bij wie kan ik terecht voor advies en bijstand?

Een testament maken kan eenvoudig zijn. Maar ook ingewikkeld. Het hangt van verschillende factoren af. Onder meer van uw familiale situatie, de samenstelling van uw vermogen en dat van uw partner, de clausules in het huwelijkscontract, schenkingen die u al gedaan hebt en de wetgeving op het moment dat u uw testament maakt.

Daarom is het goed om er een notaris bij te betrekken. Of een notarieel jurist of een andere expert in erfrecht, nalatenschappen en testamenten. Die mensen kennen hun vak en kunnen u adviseren en bijstaan, zodat u een testament opmaakt dat voldoet aan de eisen van de wet, helder en specifiek is en uitgevoerd kan worden. Dat is de beste garantie dat uw wensen ingewilligd worden.

Wat doet de notaris?

Bij de notaris kunt u terecht voor advies en voor het opmaken, bewaren en registreren van uw testament. Hebt u uw testament zelf geschreven, dan kunt u het bij de notaris in bewaring geven. Wilt u uw testament door de notaris laten opstellen, dan hebt u gewoonlijk eerst een verkennend gesprek en gebeurt de opmaak van het document op een later tijdstip.

Wat doen de notarieel juristen van Kom op tegen Kanker?

U kunt u vrijblijvend en kosteloos laten adviseren en bijstaan door de notarieel juristen van Kom op tegen Kanker. Dat zijn fulltime professionals in de rechten, gespecialiseerd in erfrecht, legaten en testamenten. Ze zijn even onderlegd in de materie als de notaris. Ze werken met u in alle vertrouwen, objectiviteit en discretie om u te helpen bij de verdeling van uw vermogen volgens uw persoonlijke wensen, zonder daarbij Kom op tegen Kanker naar voren te schuiven.

Natasja Vermeulen helpt met raad en daad

Hebt u vragen? Wilt u meer informatie? Bespreekt u graag uw persoonlijke situatie en wensen? Neem dan contact op met Natasja Vermeulen voor een vrijblijvend gesprek. Dat kan bij u thuis of op het kantoor van Kom op tegen Kanker. Er is geen enkele verplichting, en alles wordt in het volste vertrouwen besproken. Natasja Vermeulen is notarieel jurist gespecialiseerd in erfrecht, legaten en testamenten, en heeft meer dan vijfentwintig jaar ervaring in het adviseren en begeleiden van mensen die een testament willen opmaken.

natasja.vermeulen@komoptegenkanker.be
02 227 69 69

21 | Waarom Kom op tegen Kanker opnemen in mijn testament?

U doet iets bijzonders voor het leven. U draagt bij aan het realiseren van een wereld zonder kanker. Een wereld waarin we geen geliefden meer verliezen aan die vreselijke ziekte.

Een wereld zonder kanker, dat is de grote droom van Kom op tegen Kanker. En we zijn vastbesloten om die waar te maken. Dat kunnen we alleen maar doen met de steun van mensen als u.

Om kanker uit de wereld te helpen is baanbrekend wetenschappelijk onderzoek nodig, en kwalitatief goede zorg. En die kosten heel veel geld. Dankzij giften, schenkingen en legaten kunnen we de strijd tegen kanker blijven voeren.

Kom op tegen Kanker krijgt geen structurele overheidssteun en hangt volledig af van de vrijgevigheid van mensen als u. Daarom zou het fijn zijn, mocht u willen overwegen om Kom op tegen Kanker in uw testament op te nemen.

U helpt kanker bestrijden

U steunt het wetenschappelijk onderzoek. Dat is onmisbaar om kanker te voorkomen, vroeger op te sporen, beter te behandelen en op te volgen. Wetenschappelijk onderzoek is ook nodig om de levenskwaliteit van kankerpatiënten te verbeteren. Dankzij u kan ook beloftevol onderzoek dat geen of onvoldoende financiering van de overheid krijgt, voortgezet worden, zodat het toch van grote betekenis kan zijn voor de patiënt.

Kom op tegen Kanker investeert uitsluitend in kwalitatief hoogwaardig onderzoek met een maximale impact op de kankerpatiënt. We selecteren alle projecten zorgvuldig en volgen nauwlettend de uitvoering ervan op. De hoogste prioriteit gaat naar projecten die leiden tot grotere genezingskansen en een betere levenskwaliteit. We vinden het ook belangrijk dat de resultaten zo snel mogelijk een verschil maken voor de patiënt.

U helpt kanker vermijden

Kom op tegen Kanker wil er mee voor zorgen dat minder mensen kanker krijgen. We voeren strijd tegen tabak, bijvoorbeeld, en ijveren bij de overheid voor wetswijzigingen die het risico op kanker verkleinen. Daarnaast sensibiliseren en informeren we de bevolking over mogelijke oorzaken van kanker en over de voor- en nadelen van vroegtijdige kankeropsporing door bevolkingsonderzoek.

U helpt kanker verzachten

Mensen met kanker hebben nood aan medische verzorging, maar ook aan psychische, emotionele, sociale en soms financiële steun.

U zorgt mee voor een betere psychosociale zorg en een betere levenskwaliteit voor wie met kanker geconfronteerd wordt. U maakt het mogelijk dat onze zorgvrijwilligers kankerpatiënten kunnen bijstaan. Dat iedereen die een luisterend oor nodig heeft, contact kan opnemen met de Kankerlijn. En dat lotgenoten lief en leed met elkaar kunnen delen. Dankzij u kunnen kinderen met kanker elk jaar een weekje zorgeloos op kamp. En patiënten die door kanker in de financiële problemen raken en met hun beperkt inkomen hun hoge zorgkosten niet kunnen betalen, krijgen dankzij u steun van het Kankerfonds. En dat is maar een kleine greep uit de lijst met manieren waarop u mensen met kanker helpt.

'Aangezien mijn man overleden is aan kanker, heb ik besloten om een deel van mijn nalatenschap na te laten aan Kom op tegen Kanker. Kankerpatiënten hebben immers veel zorg en aandacht nodig. Dat hebben mijn man en ik zelf ondervonden. Met mijn legaat kan ik een bijdrage leveren aan de vele onderzoeken en initiatieven die Kom op tegen Kanker onderneemt in haar strijd tegen kanker. Ik ben de organisatie zeer dankbaar dat ik er in de moeilijkste periode van mijn leven niet alleen voor stond.' — ***Mevrouw J. Van Thillo***

Uw legaat is in goede handen

Kom op tegen Kanker beheert uw legaat professioneel, transparant en met respect.

Onze jaarrekening wordt neergelegd bij de Nationale Bank. Een onafhankelijk bureau van revisoren controleert de boeken.

Elk jaar verschijnt een uitgebreid jaarverslag, waarin u leest hoe we onze middelen besteden in de strijd tegen kanker.

We werken met duidelijk omschreven en controleerbare procedures voor de uitgifte van fiscale attesten, de opvolging van legaten, de toekenning van toelagen voor wetenschappelijk onderzoek en alle andere financiële activiteiten.

Kortom: uw legaat is bij ons in goede handen.

Doet u liever een schenking?

Dat kan ook. Ongeacht de waarde ervan: de schenkbelasting is 0 %. We kunnen dus alles wat u schenkt, gebruiken om te werken aan een wereld zonder kanker en kunnen u er ook nog voor bedanken. En u ziet wat we met uw steun allemaal realiseren.

Uw schenking kan bestaan uit roerende en/of onroerende goederen. Schenkt u ons als belastingplichtige een geldbedrag, dan kan dat in aanmerking komen voor belastingvermindering en krijgt u een fiscaal attest.

Contacteer ons vrijblijvend

Als u dat wenst, kunt u een afspraak maken, om vrijblijvend met onze specialisten te praten over de mogelijkheden om de strijd tegen kanker te steunen met een schenking of legaat aan Kom op tegen Kanker.

02 227 69 69
testament@komoptegenkanker.be

Samen kunnen we mooie en grootse dingen doen: kinderen met kanker weer kind laten zijn tijdens een heerlijk vakantiekamp, levensbelangrijk kankeronderzoek financieren, opkomen voor de beste patiëntenrechten … Uw steun maakt dus echt wel een wereld van verschil. Doet u een schenking aan Kom op tegen Kanker of neemt u ons op in uw testament? Laat het ons zeker weten! Ik wil u alvast oprecht bedanken. U helpt helpen en dat is ongelofelijk waardevol. — ***David Vansteenbrugge, algemeen directeur Kom op tegen Kanker***

Basisbegrippen

Als het gaat over erven, testamenten en legaten, komen we niet-alledaagse woorden en begrippen tegen. Die duiken ook op in deze gids. We leggen ze hier kort uit. U kunt dit blad opengevouwen laten, zodat u bij het lezen de verklaring van de meeste woorden en begrippen snel kunt vinden.

Beschikbaar deel
Deel van het vermogen waarover de erflater vrij kan beschikken

CRT
Centraal Register van Testamenten

Erfbelasting
Belasting die de erfgenamen op de erfenis moeten betalen (ook successierechten genoemd)

Erfenis
Zie nalatenschap

Erfgenaam
Persoon die erft (ook erfopvolger genoemd)

Erflater
Persoon die overleden is en een nalatenschap nalaat

Graad
Graad van verwantschap, die vertelt hoe dicht de erfgenaam bij de erflater staat

Kloving
Splitsing van de erfenis in twee gelijke delen, waarvan de ene helft toekomt aan de nabestaanden van de erflater aan vaders zijde en de andere helft aan moeders zijde

Langstlevende echtgenoot
Persoon van een gehuwd koppel die achterblijft na het overlijden van de huwelijkspartner

Legaat
Schenking van roerende en/of onroerende goederen via testament.

Legataris
Persoon die een legaat krijgt

Naakte of blote eigendom
Wie de naakte of blote eigendom van een goed erft, is eigenaar van het goed, maar zonder het recht om het te gebruiken of het genot ervan te hebben, want dat recht komt toe aan de vruchtgebruiker (zie vruchtgebruik).

Nalatenschap
Geheel van goederen en schulden en van rechten en verplichtingen die een overleden persoon nalaat, de erfenis

Onroerende goederen
Goederen die 'niet verplaatsbaar' zijn, zoals gronden, appartementen, huizen en hun aanhorigheden

Orde
Groep van familieleden die aanspraak kan maken op een nalatenschap

Plaatsvervulling
Bij plaatsvervulling wordt de plaats van een erfgenaam ingenomen door zijn kinderen, bijvoorbeeld omdat de erfgenaam overleden is of de erfenis verworpen heeft

Nettovermogen
Totaal van de bezittingen van de overleden persoon in België en in het buitenland verminderd met zijn schulden (ook netto-aandeel genoemd)

Reservatair deel
Wettelijk beschermd minimumerfdeel dat voorbehouden is aan de reservataire erfgenamen (ook reserve of erfreserve genoemd)

Reservataire erfgenamen
Wettelijke erfgenamen aan wie het reservatair deel toekomt: de langstlevende echtgenoot en kinderen, en kleinkinderen in geval van plaatsvervulling

Reserve
Zie reservatair deel

Roerende goederen
Goederen die 'verplaatsbaar' zijn, zoals geld, auto's, meubelen, juwelen en kunstwerken

Successierechten
Belasting die de erfgenamen op de erfenis moeten betalen (in Vlaanderen ook erfbelasting genoemd)

Testament
Persoonlijk document waarin de testator vermeldt wie na zijn overlijden bepaalde goederen krijgt

Testator
Persoon die een testament maakt of gemaakt heeft

Volle eigendom
Volle eigendom is naakte eigendom (zie daar) plus vruchtgebruik (zie daar): wie bijvoorbeeld een appartement in volle eigendom erft, heeft het appartement in zijn bezit en mag er ook in wonen of het verhuren en de huurinkomsten genieten

Vruchtgebruik
Wie het vruchtgebruik van een goed krijgt, heeft het recht om het te gebruiken en er de vruchten van te genieten: hij kan het buitenverblijf betrekken of verhuren en er de huur van opstrijken, in de gezinswoning wonen, de interesten ontvangen van spaargelden enzovoort

Wettelijke erfgenamen
Erfgenamen die door de wet in aanmerking komen om de nalatenschap te ontvangen

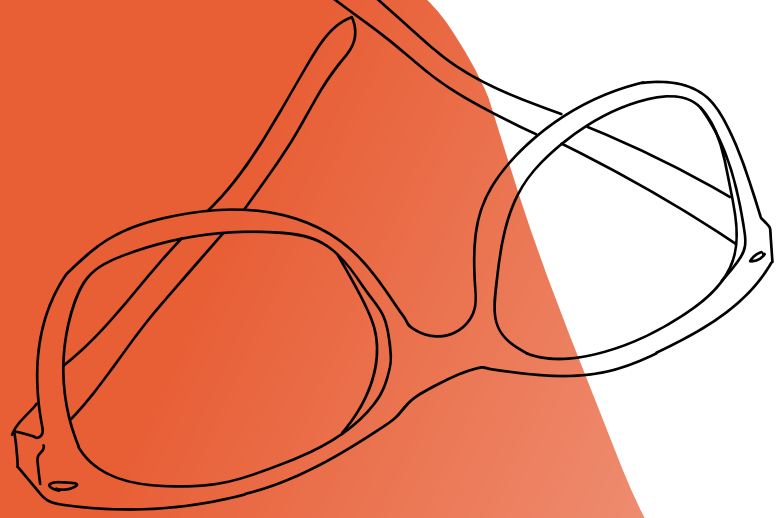

Contacteer ons

02 227 69 69 (elke werkdag 9-17u)

testament@komoptegenkanker.be

Kom op tegen Kanker vzw
Dienst Legaten
Koningsstraat 217
1210 Brussel

KBO 0442 528 054
RPR Nederlandstalige OR Brussel

komoptegenkanker.be

Volg ons

facebook.com/komoptegenkanker

twitter.com/komop_tgkanker - @komop_tgkanker

instagram.com/komop_tegenkanker

linkedin.com/company/komoptegenkanker

v.u.: David Vansteenbrugge, Koningsstraat 217, 1210 Brussel, vormgeving

© 2023 Kom op tegen Kanker

Kom op tegen Kanker